Programul Educație și Ocupare 2021 - 2027 Proiect cofinanțat din Fondul Social European+

Titlu Apel: "Ține pasul" - Regiuni mai puțin dezvoltate

Cod apel: PEO/78/PEO_P9/OP4/ESO4.7/PEO_A36 / Obiectiv specific: ESO4.7

Titlu Proiect: ATAC - angajați tăinuiți, angajatori competitivi, cod MySmis: 311210

ATAC - ANGAJAȚI TRAINUIȚI, ANGAJATORI COMPETITIVI

COD MYSMIS: 311210

Modul curs

- Principii orizontale
- Teme secundare

Suport de formare complementar pentru cursurile:

- Lucrător în comerț
- Bucătar
- Auditor în domeniul siguranței alimentare
- Manager de proiect
- Inspector SSM
- Responsabil de mediu

CE POATE ȘI CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA EGALITATEA DE ȘANSE ȘI TRATAMENT ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI ȘI PENTRU A INTEGRA PERSPECTIVA DE GEN:

Pentru a contribui la un mediu de lucru corect, echilibrat și lipsit de discriminare, fiecare persoană trebuie să aplice în mod conștient următoarele principii și comportamente:

1. Să folosească un limbaj neutru și respectuos

- ✓ Evită expresiile și glumele bazate pe gen.
- ✓ Folosește formulări neutre: „persoane”, „angajați”, „colegi”, nu „băieți” / „fete” în contexte profesionale.
- ✓ Nu presupune că un anumit rol este „pentru femei” sau „pentru bărbați”.

2. Să evite stereotipurile de gen

- ✓ Nu presupune că o femeie este mai potrivită pentru sarcini administrative sau că un bărbat este mai potrivit pentru sarcini tehnice.
- ✓ Recunoaște diversitatea abilităților, nu „eticheta”.
- ✓ Evaluează oamenii după competențe, nu după gen.

3. Să ofere tuturor aceleași oportunități

- ✓ Invită și încurajează în mod egal participarea femeilor și bărbaților la activități, discuții, formări.
- ✓ Asigură acces egal la resurse: informații, timp, echipamente, sprijin.
- ✓ Nu exclude pe nimeni din motive nejustificate.

4. Să respecte nevoile diferite ale femeilor și bărbaților (perspectiva de gen)

Integrarea perspectivei de gen înseamnă să fii atent la impactul diferit pe care aceeași activitate îl poate avea asupra femeilor și bărbaților.

De exemplu:

- ✓ Programul unei activități poate afecta diferit persoanele cu responsabilități de îngrijire.
- ✓ Modul de comunicare poate fi mai accesibil pentru un grup și mai puțin pentru altul.
- ✓ Unele femei pot avea acces mai redus la echipamente tehnice — trebuie sprijinite.

Respectarea perspectivei de gen = **a te întreba mereu: „Afectează diferit femeile și bărbații?”**

5. Să intervină atunci când observă discriminare

- ✓ Nu ignora un comportament discriminatoriu.
- ✓ Semnalează situațiile în mod calm și ferm.
- ✓ Sprijină persoana afectată („Te pot ajuta cu ceva?”, „Vrei să discutăm?”).

- ✓ Cere ajutorul persoanelor responsabile (formator, coordonator).

6. Să asigure participarea echilibrată în activități

- ✓ Când organizezi o activitate, asigură-te că ambele categorii sunt reprezentate.
- ✓ Oferă timp egal de vorbit și spațiu egal pentru exprimare.
- ✓ Încurajează persoanele mai rezervate să participe.

7. Să fie atent(ă) la propriile defecte

Toți avem prejudecăți inconștiente. Pentru a le controla:

- ✓ întreabă-te: „De ce cred asta? E bazat pe fapte sau pe presupuneri?”
- ✓ cere feedback de la colegi.
- ✓ fii deschis(ă) la auto-corecție.

8. Să promoveze un climat de respect și colaborare

- ✓ Acceptă diversitatea de opinii.
- ✓ Nu minimaliza sau ironiza experiența cuiva.
- ✓ Creează un mediu în care toată lumea se simte în siguranță să vorbească.

9. Să susțină femeile și bărbații în dezvoltarea profesională

- ✓ Recomandă femeile în roluri/activități pentru care sunt competente, nu doar „vizibile”.
- ✓ Încurajează bărbații să participe la activități considerate „neobișnuite” pentru ei (administrative, educative).

10. Să respecte legislația și procedurile privind egalitatea de șanse

- ✓ Cunoaște obligațiile legale din proiect (PEO, FSE+).
- ✓ Respectă procedurile interne ale proiectului organizator.
- ✓ Nu tolerează comportamente sau practici contrare acestor reguli.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Egalitatea de gen nu înseamnă „toți suntem la fel”, ci „toți avem șanse egale și suntem tratați corect”.

Integrarea perspectivei de gen înseamnă „mă asigur că ceea ce fac nu dezavantajează pe cineva doar pentru că este femeie sau bărbat”.

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA PRINCIPIUL NEDISCRIMINĂRII ȘI PENTRU A PREVENI DISCRIMINĂRILE

O persoană (participant, angajat, formator, consilier etc.) respectă acest principiu dacă:

1. Tratamentul este egal pentru toți
- ✓ Oferă aceleași informații, servicii și oportunități tuturor.
- ✓ Nu favorizează și nu dezavantajează pe nimeni din cauza unei caracteristici personale.

2. Folosește un limbaj respectuos și incluziv
- ✓ Evită expresiile jignitoare, stigmatizante sau care întăresc stereotipurile.
- ✓ Adaptează modul de comunicare pentru a nu exclude pe nimeni (limbaj simplu, explicații suplimentare, ton respectuos).

3. Evaluarea și deciziile se fac pe criterii obiective
- ✓ Când ia o decizie (selectare, evaluare, recomandare), o bazează pe competențe, performanțe și nevoi reale, nu pe presupuneri legate de persoana respectivă.

4. Nu întreabă și nu folosește informații personale sensibile
- ✓ Evită întrebările despre etnie, religie, orientare sexuală, stare de sănătate, dizabilitate etc., dacă nu sunt absolut necesare pentru serviciul oferit.
- ✓ Nu condiționează participarea sau accesul la servicii de dezvăluirea acestor informații.

5. Asigură acces egal la resurse și informații
- ✓ Pune la dispoziție materiale accesibile pentru toți (de exemplu, explicații suplimentare, font lizibil, adaptări minore pentru persoane cu dificultăți de înțelegere).
- ✓ Se asigură că nimeni nu este exclus de la activități.

6. Identifică situații de discriminare și intervine
- ✓ Recunoaște comportamente sau afirmații discriminatorii (de ex. glume ofensatoare, excludere).
- ✓ Semnalează situația și sprijină persoana afectată.
- ✓ Promovează un climat sigur și respectuos.

7. Respectă diversitatea culturală și individuală
- ✓ Înțelege că oamenii pot avea valori, credințe, moduri de viață diferite.
- ✓ Evită generalizările și stereotipurile.

8. Asigură confidențialitatea informațiilor personale
- ✓ Protejează datele sensibile.
- ✓ Nu dezvăluie informații despre identitate, orientare, sănătate etc. fără acordul persoanei.

9. Solicită sprijin sau clarificări când apar situații dificile

- ✓ Dacă are îndoieli cu privire la un comportament sau o decizie, cere sfatul unui superior, coleg sau specialist.
- ✓ Preferă întotdeauna transparența și corectitudinea.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Oricare dinte noi poate deveni la un moment dat susceptibil de a fi discriminat. Pentru a preveni comportamentele discriminatorii nu discrimina și nu te lăsa discriminat. Anunță/reclamă orice act de discriminare autorităților competente.

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA ACCESIBILITATEA PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

O persoană respectă acest principiu dacă:

1. Asigură acces fizic la spații și activități

- ✓ Se asigură că persoanele cu mobilitate redusă pot intra, circula și participa (rampe, uși suficient de late, scaune apropiate, posibilitate de a sta aproape de formator etc.).
- ✓ Eliberează traseele de obstacole.
- ✓ Așază mobilierul astfel încât persoanele cu dizabilități motorii să se poată mișca.

2. Facilitează accesul la informații

- ✓ Oferă materiale în formate accesibile: font suficient de mare, contrast bun, materiale digitale ușor de mărit.
- ✓ Explică verbal informațiile vizuale pentru o persoană cu deficiențe de vedere.
- ✓ Folosește prezentări clare, structurate și lizibile.

3. Adaptează comunicarea în funcție de nevoile persoanei

- ✓ Vorbește clar, într-un ritm accesibil.
- ✓ Se asigură că persoana a înțeles, fără a infantiliza sau a vorbi condescendent.
- ✓ Folosește pictograme, exemple sau repere vizuale pentru persoane cu dificultăți cognitive.
- ✓ Menține contact vizual și poziționare adecvată pentru persoanele cu deficiențe de auz (buzele trebuie să fie vizibile).

4. Respectă autonomia persoanei cu dizabilități

- ✓ Nu oferă automat ajutor; întreabă mai întâi: „Doriți sprijin?”
- ✓ Acceptă răspunsul persoanei și o lasă să facă singură ceea ce poate.
- ✓ Nu împinge, nu trage scaunul cu rotile fără acordul persoanei.

5. Folosește un limbaj corect și respectuos

- ✓ Evită termenii stigmatizanți („handicapat”, „invalid”) și folosește formulări centrate pe persoană („persoană cu dizabilități”).
- ✓ Nu face glume, remarci sau etichete legate de dizabilitate.

6. Identifică și elimină barierele

- ✓ Observă orice element care poate limita participarea (zgomot prea mare, lumină insuficientă, scări, distanțe mari între activități).
- ✓ Cere sprijinul organizatorilor pentru a remedia aceste bariere (spațiu adecvat, metode adaptate).

7. Asigură egalitatea reală de participare

- ✓ Oferă persoanei timpul necesar pentru completarea formularelor, sarcinilor sau exercițiilor.
- ✓ Permite adaptări rezonabile: pauze suplimentare, ritm diferit, metode alternative de lucru.

8. Respectă confidențialitatea și dreptul la intimitate

- ✓ Nu dezvăluie informații despre dizabilitatea persoanei fără acordul ei.
- ✓ Nu solicită detalii medicale inutile.

9. Solicită sprijin specializat atunci când este necesar

- ✓ Dacă situația depășește competența personală, apelează la un responsabil cu accesibilitatea, la un specialist sau la coordonatorii proiectului.
- ✓ Evită improvizațiile care pot afecta siguranța sau demnitatea persoanei.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Oricare dinte noi poate deveni la un moment dat victima unui accident și poate ajunge în situația de a fi o persoană cu dizabilități.

Tratează o persoana cu dizabilități așa cum ti-ai dori tu (sau o persoana dragă) să fii tratat dacă ai ajunge într-o situație similară.

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA TEMA SECUNDARĂ CONTRIBUȚIA LA COMPETENȚELE ȘI LOCURILE DE MUNCĂ VERZI ȘI LA ECONOMIA VERDE

O persoană respectă această temă dacă:

1. Adoptă comportamente care reduc impactul asupra mediului

- ✓ Reduce consumul de hârtie, apă, energie (ex. stinge lumina, folosește documente digitale).
- ✓ Reciclează corect deșeurile (hârtie, plastic, baterii etc.).
- ✓ Evită risipa de materiale în timpul activităților.

2. Folosește resursele în mod responsabil

- ✓ Utilizează doar cantitatea necesară de materiale în activități (ex. flipchart, markere, consumabile).
- ✓ Încurajează reutilizarea resurselor când este posibil.

3. Învață și aplică informații despre economia verde

- ✓ Participă activ la discuții, exerciții și studii de caz despre sustenabilitate și tranziție verde.
- ✓ Caută să înțeleagă conceptul de „competențe verzi" și modul în care se aplică în domeniul său de activitate.
- ✓ Se informează despre bune practici privind eficiența energetică, gestionarea deșeurilor, consum responsabil, mobilitate verde etc.

4. Promovează comportamente verzi în mediul de lucru și în comunitate

- ✓ Încurajează colegii să aplice practici prietenoase cu mediul.
- ✓ Oferă exemple pozitive (folosește transport public, preferă produse durabile, reduce consumul inutil).
- ✓ Propune soluții simple pentru reducerea impactului de mediu (ex. colectare selectivă în birou, reducerea imprimărilor).

5. Integrează perspectiva verde în sarcinile profesionale

- ✓ Caută modalități de a reduce amprenta de carbon a activităților sale de zi cu zi.
- ✓ Planifică activitățile având în vedere minimizarea consumului de resurse.
- ✓ Evită soluțiile care generează poluare sau risipă atunci când există alternative mai sustenabile.

6. Respectă reglementările și politica de mediu a organizației/proiectului

- ✓ Cunoaște regulile interne privind mediul (proceduri, instrucțiuni).
- ✓ Le aplică constant, fără excepții, în activitățile curente.
- ✓ Semnalează încălcările sau riscurile ecologice observate.

7. Participă la formare pe teme legate de economie verde

- ✓ Urmează sesiuni de instruire privind competențe verzi relevante pentru domeniul său.
- ✓ Aplică apoi în practică noile cunoștințe (ex. eficiență energetică, reducerea deșeurilor, consum responsabil).

8. Adoptă un comportament preventiv față de riscurile de mediu

- ✓ Evită acțiunile care pot polua, deteriora mediul sau pune în pericol resurse naturale.
- ✓ Utilizează cu atenție substanțele sau echipamentele care pot afecta mediul.

9. Încurajează tranziția către locuri de muncă verzi

- ✓ Înțelege că economia se transformă spre locuri de muncă verzi (energie regenerabilă, eficiență energetică, gestiune de mediu).
- ✓ Se interesează despre oportunități de formare sau calificare în domenii verzi.
- ✓ Sprijină adoptarea tehnologiilor și practicilor ecologice acolo unde lucrează.

10. Conștientizează impactul propriilor acțiuni asupra mediului

- ✓ Își evaluează obiceiurile zilnice și încearcă să le îmbunătățească.
- ✓ Reflectează asupra modului în care consumul, mobilitatea, organizarea muncii influențează mediul.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Tu ești o parte din mediu. Dacă respecți mediul te respecți și te protejezi pe tine

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA TEMA SECUNDARĂ: DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI A LOCURILOR DE MUNCĂ DIGITALE

O persoană respectă această temă dacă adoptă următoarele comportamente și bune practici:

1. Își dezvoltă constant competențele digitale

- ✓ Participă la cursuri, workshop-uri sau sesiuni de formare privind competențele digitale.
- ✓ Învață să folosească aplicații, platforme online, instrumente colaborative și software relevante pentru activitatea sa.
- ✓ Se familiarizează cu instrumentele de comunicare și colaborare digitală (ex. Zoom, Teams, Google Workspace).

2. Utilizează tehnologia pentru a crește eficiența muncii

- ✓ Folosește instrumentele digitale pentru organizarea sarcinilor, gestionarea documentelor și colaborarea cu colegii.
- ✓ Optimizează procesele de lucru prin digitalizare (ex. fișiere online în loc de print, programări și rapoarte electronice).
- ✓ Explorează soluții digitale care reduc timpul și resursele consumate.

3. Respectă bunele practici în securitatea digitală

- ✓ Protejează datele și informațiile sensibile, respectând regulile GDPR.
- ✓ Folosește parole sigure și nu distribuie informații confidențiale.
- ✓ Evită descărcarea sau folosirea software-ului neautorizat.

4. Promovează digitalizarea în mediul de lucru

- ✓ Încurajează colegii să folosească instrumente digitale și să participe la formare digitală.
- ✓ Sugerează soluții digitale care pot îmbunătăți procesele organizației.
- ✓ Adoptă tehnologii digitale care facilitează accesul și comunicarea.

5. Se adaptează la locuri de muncă digitale

- ✓ Înțelege că multe profesii și activități se transformă digital și își pregătește competențele pentru aceste schimbări.
- ✓ Își însușește abilități precum: lucru la distanță, comunicare online, colaborare pe platforme digitale.
- ✓ Este deschis la folosirea unor instrumente noi și la schimbarea metodelor tradiționale de lucru.

6. Participă activ la cultura organizațională digitală

- ✓ Respectă regulile de etichetă digitală în comunicarea online.
- ✓ Folosește platformele digitale în mod responsabil și transparent.
- ✓ Se implică în proiecte sau activități care au o componentă digitală relevantă.

7. Dezvoltă competențe digitale avansate când este nevoie

- ✓ Învață elemente de analiză de date, programare sau utilizarea unor aplicații de productivitate avansate, dacă domeniul său o cere.
- ✓ Aplică noile competențe în sarcinile de lucru pentru a crește performanța.

8. Își evaluează periodic nivelul de competențe digitale

- ✓ Testează și își autoevaluează abilitățile digitale pentru a identifica zonele care trebuie dezvoltate.
- ✓ Participă la formări suplimentare pentru a acoperi lipsurile.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Dezvoltarea competențelor digitale și adaptarea la locurile de muncă digitale nu sunt doar opționale – sunt necesare pentru a rămâne competitiv în piața muncii și pentru a contribui activ la succesul organizației.

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA NEDISCRIMINAREA ȘI PREVENIREA ORICĂREI FORME DE DISCRIMINARE

Respectarea acestui principiu presupune adoptarea unor comportamente concrete care să asigure **tratament egal, echitabil și respectuos** pentru toți participanții, indiferent de caracteristici personale sau sociale.

1. Tratează toate persoanele cu respect și echitate

- ✓ Nu favoriza sau dezavantaja pe cineva din motive legate de gen, vârstă, etnie, religie, orientare sexuală, dizabilitate sau alte caracteristici.
- ✓ Aplică aceleași reguli și criterii pentru toți participanții la activități, evaluări sau decizii.

2. Evită stereotipurile și prejudecățile

- ✓ Nu presupune abilități, interese sau comportamente pe baza unor etichete (ex. „femeile nu se pricep la tehnologie” sau „tinerii nu pot fi responsabili”).
- ✓ Analizează oamenii și situațiile pe baza competențelor și meritelor, nu pe presupuneri.

3. Folosește un limbaj incluziv și neutru

- ✓ Evită glumele, remarcile sau expresiile jignitoare legate de caracteristici personale.
- ✓ Folosește formulări care includ toți participanții (ex. „persoane”, „colegi”) și nu excluzive.

4. Oferă acces egal la resurse și informații

- ✓ Asigură-te că toate materialele, instrumentele și oportunitățile de învățare sunt disponibile pentru toți participanții.
- ✓ Nu condiționa accesul la cursuri, formare sau activități de apartenența la un grup social, religios, etnic sau orice alt criteriu discriminatoriu.

5. Observă și intervine în situațiile de discriminare

- ✓ Fii atent la comportamente sau situații care dezavantajează pe cineva.
- ✓ Intervine atunci când vezi discriminare: avertizează, susține persoana afectată, informează responsabilul proiectului.
- ✓ Nu ignora comportamentele discriminatorii.

6. Respectă drepturile și demnitatea tuturor

- ✓ Nu dezvălui informații sensibile despre cineva fără acordul său (ex. apartenență etnică, religioasă, stare de sănătate).
- ✓ Nu face presupuneri sau afirmații care ar putea afecta demnitatea persoanei.

7. Promovează un mediu incluziv

- ✓ Încurajează participarea tuturor, inclusiv a persoanelor din grupuri vulnerabile.
- ✓ Creează oportunități pentru exprimarea liberă și egală a opiniilor.
- ✓ Fii un exemplu de comportament echitabil în activitățile de grup.

8. Conștientizează și controlează propriile biasuri

- ✓ Reflectă asupra propriilor prejudecăți și încearcă să nu le lași să influențeze deciziile sau interacțiunile.
- ✓ Cere feedback și fii deschis(ă) la corectarea comportamentelor greșite.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Respectarea nediscriminării nu înseamnă doar a nu exclude sau a nu face rău – înseamnă a contribui activ la un mediu în care toți oamenii au **șanse egale, sunt respectați și incluși**, indiferent de diferențele lor.

CE TREBUIE SĂ FACĂ O PERSOANĂ PENTRU A RESPECTA PRINCIPIUL DNSH (DO NO SIGNIFICANT HARM)

Principiul DNSH înseamnă că orice acțiune sau decizie **nu trebuie să provoace prejudicii semnificative mediului, societății sau economiei verzi**, chiar dacă scopul este pozitiv.

Pentru a-l respecta, o persoană trebuie să urmeze aceste comportamente:

1. Evaluează impactul asupra mediului

- ✓ Înainte de a lua decizii sau a desfășura activități, întreabă-te: „Acțiunea mea poate afecta negativ mediul?”
- ✓ Evită poluarea, risipa de energie și resurse, folosirea excesivă a hârtiei sau a materialelor nereciclabile.
- ✓ Optează pentru alternative mai sustenabile.

2. Evaluează impactul asupra societății

- ✓ Asigură-te că deciziile nu afectează negativ persoane sau grupuri vulnerabile.
- ✓ Nu exclude sau dezavantaja participanți din motive legate de gen, vârstă, etnie, religie, dizabilitate sau alte criterii discriminatorii.
- ✓ Protejează drepturile și siguranța tuturor participanților.

3. Integrează criteriile de sustenabilitate și economie verde

- ✓ Atunci când planifici sau implementezi activități, întreabă-te: „Contribuția mea sprijină tranziția spre economia verde și nu o dăunează?”
- ✓ Evită soluții care produc daune ecologice sau reduc eficiența energetică a organizației.

4. Respectă principiile digitale și de securitate

- ✓ În cazul activităților digitale, asigură-te că tehnologia folosită nu cauzează prejudicii (ex. consum inutil de resurse IT, pierderi de date).
- ✓ Evită folosirea necontrolată a instrumentelor digitale care ar putea afecta participanții sau mediul.

5. Consultă regulile și bunele practici

- ✓ Verifică ghidurile proiectului și procedurile interne înainte de a implementa activități.
- ✓ Respectă legislația și standardele DNSH, atât în domeniul mediului, cât și în cel social și economic.

6. Identifică riscurile și intervine preventiv

- ✓ Observă posibile efecte negative ale activităților tale (de ex. impact ecologic, excludere socială).
- ✓ Ajustează planul de acțiune pentru a minimiza sau elimina riscurile.
- ✓ Solicită sprijinul coordonatorilor dacă nu poți gestiona singur riscul.

7. Promovează conștientizarea DNSH

- ✓ Încurajează colegii să aplice același principiu.
- ✓ Explică importanța DNSH în deciziile de zi cu zi și la nivel de proiect.
- ✓ Creează obiceiuri care reduc riscul de prejudicii semnificative.

Mesaj-cheie pentru cursanți

Principiul DNSH nu înseamnă doar „a nu face rău” – înseamnă **a acționa responsabil și preventiv**, astfel încât toate activitățile să fie **sustenabile din punct de vedere social, ecologic și economic**, contribuind la rezultate pozitive pe termen lung.